

Макалюк І. В.,
к.е.н., доцент кафедри економіки і підприємництва
Рурак К. М.
КПІ ім. Ігоря Сікорського

РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙ У ПІСЛЯВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ

24 лютого 2022 року, коли розпочалося повномасштабне вторгнення РФ на територію України, став переломним днем для нашої держави. З того часу кожен новий день приносить нові складні випробування. Важко точно передбачити дії ворогів, які суперечать логіці і моральним цінностям. А відтак досить складно прогнозувати подальші наслідки війни і для національної економіки. Проте, необхідно вже зараз шукати можливості та впроваджувати заходи, спрямовані на відновлення та розвиток нашої держави. Однією із важливих складових цього процесу є інвестиційні вкладення.

Воєнні дії щоденно завдають значних руйнувань військовій, критичній та цивільній інфраструктурі, тому сума збитків постійно зростає. Суми втрат експертами оцінюються по різному. Так, загальний обсяг фінансових втрат, підтверджених Світовим Банком, станом на 10 вересня 2022 року становить понад \$340 млрд, а сума, що є верифікованою, – близько \$105 млрд [1]. Згідно звіту проєкту «Росія заплатить», опублікованим KSE Institute, сума задокументованих збитків від агресії Росії станом на вересень 2022 року складає понад \$127 млрд [2]. За даними Плану відновлення України державі необхідно залучити \$750 млрд інвестицій впродовж 10 років, із них приватних інвестицій у 2023-2025 рр. – \$50 млрд, а у 2026-2032 рр. – \$200 млрд [3].

З перших днів війни Україна отримує фінансову підтримку та військову допомогу від зарубіжних партнерів. Так, зокрема, лише Світовий Банк за період з 24 лютого по жовтень 2022 року здійснив виплати та прийняв зобов'язання на суму близько \$8 млрд, а гарантована допомога США за цей період становить трохи більше \$7 млрд [4].

Проте, для повноцінного відновлення після воєнних дій та зростання Україні буде недостатньо бюджетних коштів, публічних ресурсів та фінансової допомоги Заходу. Необхідним є залучення приватних інвестицій. Одним стимулюючих факторів залучення іноземних інвестицій є вступ України до ЄС. За різними підрахунками обсяг приватних інвестицій має становити щонайменше 35 % ВВП протягом 5 років поспіль. Напрями інвестування в Україні різноманітні: від побудови «розумних мереж» до впровадження технологій «зеленої» металургії та безвідходного виробництва. Інвестиційний потенціал окремих галузей є досить суттєвим [5]: агропромисловий комплекс – \$34 млрд; оборонно-промисловий комплекс – \$43 млрд; металургія і металообробка – \$26 млрд; енергетика – \$43 млрд (і потреба у інвестиціях зростає у зв'язку із масованими ракетними ударами по об'єктах енергетичної інфраструктури восени 2022 року); логістична інфраструктура – \$43 млрд; деревообробна промисловість – \$5 млрд; фармацевтика – \$19 млрд тощо.

Важливим є і стимулювання залучення вітчизняних інвестицій, зокрема за рахунок державної програми доступних кредитів «5-7-9». Проте, за період воєнного стану в Україні лише 1,5 % із наданих кредитів було використано на інвестиційні цілі (всього 760 млн із 51 млрд грн), решта коштів була спрямована на погашення зобов'язань, антикризові заходи та подолання наслідків війни [6]. Додаткові гарантії безпеки прямих інвестицій в економіку України (страхування ризиків зі сторони міжнародних організацій, наприклад, MIGA; гарантії держав-партнерів для своїх інвесторів тощо) дозволять інвестувати в значні промислові проєкти в Україні та прискорять процес післявоєнного відновлення.

Перелік посилань:

1. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3568776-zbitki-ukraini-vid-vijni-narazi-stano-vlat-ponad-340-milardiv-smigal.html>. 2. URL: https://tvoemisto.tv/news/zbytky_ukrainy_vid_rosiyskoi_agresii_stanovyat_ponad_127_mlrld_doslidzhennya_138826.html. 3. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/07/04/novyna/finansy/vidnovlennya-ukrayiny-potribno-desyat-rokiv-ta-750-mlrd-dolariv-investyziy-hetmancev>. 4. URL: <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine/brief/world-bank-emergency-financing-package-for-ukraine>. 5. URL: <https://insurancebiz.org/discuss/interview/detail.php?ID=8685>. 6. URL: <https://bdf.gov.ua/uk/informaciya-pro-rezultati-derzhavnoji-programi-dostupni-krediti-5-7-9>.